

Justitsministeriet
Stats- og Menneskerettighedskontoret
Att. Anne Louise Ellingsøe
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DANSKE
REGIONER

24-03-2021

EMN-2018-01724

1431163

Høring over udkast til forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere

Justitsministeriet har den 24. februar 2021 fremsendt høring over udkast til forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere med anmodning om Danske Regioners bemærkninger hertil. Høringssvaret sendes med forbehold for efterfølgende godkendelse i Danske Regioners bestyrelse.

Danske Regioner kvitterer for muligheden for at afgive bemærkninger. Danske Regioner har noteret sig, at der med lovforslaget i et vist omfang lægges op til en overimplementering af EU-direktivet. Danske Regioner er af den principielle opfattelse, at EU-ret som hovedregel bør implementeres, så regionerne ikke pålægges strengere krav end højst nødvendigt.

Danske Regioner noterer sig, at regeringen bl.a. af hensyn til mere effektiv forebyggelse af seksuel chikane og grov chikane ønsker at overimplementere direktivet. Det er et anerkendelsesværdigt formål, og Danske Regioner vil ikke modsætte sig en begrænset overimplementering af direktivet.

Generelle bemærkninger til anvendelsesområdet

Lovforslaget lægger op til en udvidelse af anvendelsesområdet, som efter Danske Regioners forståelse betyder, at ordningen ligeledes skal omfatte seksuel chikane og grov chikane. Konkret foreslås det i § 1, stk. 1, nr. 3, at loven skal finde anvendelse på *'indberetninger, som i øvrigt vedrører alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold'*

Det er Danske Regioners vurdering, at formålet med at lade ordningen omfatte seksuel chikane og grov chikane kan opnås alene ved at udvide anvendelsesområdet til at omfatte *'indberetninger, som i øvrigt vedrører alvorlige lovovertrædelser'*, da sådan adfærd er i strid med reglerne i ligebehandlingsloven eller forskelsbehandlingsloven.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Det indebærer umiddelbart, at passagen '*øvrige alvorlige forhold*' kan udelades, uden at det har konsekvenser for det oprindelige formål med at overimplementere direktivet. Derfor vil Danske Regioner opfordre til, at formuleringen '*øvrige alvorlige forhold*' udgår.

Formuleringen '*alvorlige lovovertrædelser*' er en relativt åben formulering. Danske Regioner mener derfor, at der er behov for at præcisere og definere formuleringen nærmere enten i et bilag til loven eller i en vejledning. Det er vigtigt for en ensartet administration, at regionerne har et utvetydigt lovgrundlag at arbejde ud fra. For så vidt '*øvrige alvorlige forhold*' fastholdes, bør det ligeledes defineres og præciseres nærmere i et bilag eller en vejledning af samme årsag.

Grænsefladen til det fagretlige system mv.

Der er en lang tradition på det danske arbejdsmarked for, at spørgsmål om ansættelsesretlige forhold og konflikter, herunder spørgsmål om genansættelse og godtgørelse, håndteres i det fagretlige system.

Det er Danske Regioners klare opfattelse, at der er en bred anerkendelse af, at det er en velfungerende og hensigtsmæssig måde at løse ansættelsesretlige konflikter, ligesom der er en veletableret arbejdsretlig retspraksis, der kan bygges videre på i forhold til konkrete tvister.

Danske Regioner forudsætter, at implementeringen af direktivet sker med respekt for det fagretlige systems virke, som det i øvrigt er tilfældet i almindelighed for regulering på dette område. Implementeringen af direktivet lægger i forvejen op til, at der åbnes helt nye ansættelsesretlige fronter omkring bl.a. beskyttelse af whistleblowere. Danske Regioner vil derfor lægge op til, at det tydeliggøres i loven at ansættelsesretlige forhold, der er omfattet af det fagretlige system, er undtaget fra loven.

Når Danske Regioner finder det relevant at fremhæve grænsefladerne til det arbejdsretlige system i denne sammenhæng, skyldes det bl.a. formuleringen i § 29, stk. 2 om genansættelse. Det er arbejdsretlig retspraksis, at det altovervejende udgangspunkt er, at der ikke sker genansættelse, men derimod ydes godtgørelse.

Et andet eksempel er lovbemærkningerne til § 29. Heraf fremgår det, at en evt. godtgørelse kan tage udgangspunkt i ligebehandlingsloven. Danske Regioner er af den opfattelse, at det bør være op til domstolene at fastsætte godtgørelsen. Der bør derfor i bemærkningerne stå, at der gælder det samme for fysiske som for juridiske personer, nemlig, at der skal '*foretages en skønsmæssig vurdering ud fra de samlede omstændigheder i sagen*'.

Behov for vejledninger og præciseringer

Justitsministeriet har oplyst, at der vil blive udarbejdet vejledninger til loven, hvilket Danske Regioner jf. bl.a. bemærkningerne til ordningens anvendelsesområde finder nødvendigt. Danske Regioner medvirker gerne aktivt og konstruktivt til udarbejdelsen af disse vejledninger. Danske Regioner er af den klare opfattelse, at vejledningerne bør udarbejdes snarest muligt, så vejledningerne kan bruges af regionerne i forbindelse med etableringen af de påkrævede whistleblowerordninger.

Ligeledes mener Danske Regioner, at der er behov for vejledninger og uddybning om forståelsen og anvendelsen af kapitel 3 og 5 i lovforslaget. Disse vejledninger bør ligeledes foreligge snarest.

I forhold til præciseringer, vil Danske Regioner opfordre til, at det i lovbemærkningerne til § 2, nr. 7, litra c. udtrykkeligt fremgår, hvorvidt regionsrådsmedlemmer der indberetter eller offentliggør oplysninger om overtrædelser, der er erhvervet i forbindelse med regionsrådsmedlemmets regionsrådsarbejde, er omfattet af lovens whistleblowerbegreb.

Det fremgår af bemærkningerne til § 27, at "For så vidt angår kommuner og regioner, bemærkes det, at den foreslåede § 27, stk. 1-3, ikke begrænser kommunalbestyrelsens medlemmers ret til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommuners styrelse for så vidt angår oplysninger, der ikke vedrører whistleblowers identitet mv. Det samme gør sig gældende for regionsrådsmedlemmer efter regionslovens § 12."

Det bør fremgå direkte af lovteksten, at bestemmelsen ikke indskrænker kommunalbestyrelsesmedlemmers og regionsrådsmedlemmers ret til sagsindsigt, bortset fra oplysninger om whistleblowers identitet.

Det bør klart fremgå af bemærkningerne til § 11 og/eller § 12, hvordan pligten til at give feedback til en whistleblower skal håndteres i relation til databeskyttelsesreglerne og tavshedspligten i forvaltningslovens § 27. Hvis en indberetning fx har givet anledning til ansættelsesretlige skridt over for – eller måske endda politianmeldelse af – en (anden) ansat, hvordan håndteres dette så i relation til feedbackforpligtelsen?

Økonomi

Danske Regioner noterer sig, at det med lovforslaget anerkendes, at regionerne vil få merudgifter som følge af lovforslaget, og ser frem til videre drøftelser herom.

Venlig hilsen

Stephanie Løse

Ulla Astman